

**Daha firavan gələcək naminə daha güclü BMT**

**İngilis dilində əsl**

**Azərbaycan dilində tərcüməsi**

Building a Stronger UN for a Better World  
The Secretary-General's Vision

Daha firavan gələcək naminə daha güclü BMT  
BMT Baş katibinin nəzəri-baxışı



BMT Bař katibi cənab Ban Ki Mun

"The challenges ahead are daunting. But the United Nations has proven, at various stages of its history, that it is capable of remaking itself to rise to new challenges. 2008 should be a watershed year for putting the UN on a new track by delivering results for people most in need, securing global goods, and strengthening the Organization through full accountability."



"Qarşımızda çox çətin vəzifələr var. Lakin Birləşmiş Millətlər Təşkilatı fəaliyyətinin müxtəlif mərhələlərində sübut etmişdir ki, yeni vəzifələrin öhdəsindən gəlmək üçün özünü dəyişmək iqtidarındadır. 2008-ci il BMT fəaliyyətində yeni cığır açmaqla həlledici rol oynamalıdır. Belə ki, daha çox ehtiyacı olan insanlara konkret köməyin göstərilməsi, global resursların qorunması, daxili məsuliyyətin gücləndirilməsi tədbirləri ilə bu il BMT fəaliyyətində dönüş nöqtəsi olacaqdır. "

The Secretary-General seeks to achieve three principal objectives throughout his tenure.

He sees an Organization where:

**First**, we must deliver results for people most in need;

**Second**, we must secure global goods; and

**Third**, we must create a stronger UN through full accountability.

Səlahiyyət müddəti dövründə Baş katib üç əsas məqsədə çatmağı nəzərdə tutur.

O, təşkilatın qarşıda duran öhdəlikləri kimi aşağıdakı məqamları müəyyən etmişdir:

Birincisi, biz daha çox ehtiyacı olan insanlara yardımda konkret nəticələr əldə etməliyik;

İkincisi, qlobal resursların qorunmasını təmin etməliyik;

Üçüncüsü, tam cavabdehliyə əsaslanan daha güclü BMT yaratmalıyıq.





Delivering results for people most in need

Daha çox ehtiyacı olan insanlara kömək göstərilməsində konkret nəticələrin əldə edilməsi

The UN has a long and proud history of establishing norms, principles, and providing the framework for international relations. It can and must continue to do so. But we have entered an era where the world is also increasingly turning to the UN to deliver a wide range of services in every corner of the globe.

At this point in history, the biggest challenge of the UN is to deliver concrete results for people most in need, by setting clear priorities and mobilizing financial, human and political resources.

BMT beynəlxalq normaların və prinsiplərin yaradılması və beynəlxalq münasibətlər üçün çərçivə rolunu oynaması baxımından uzun və əzəmətli tarixə malikdir. Təşkilat bu işləri davam etdirə bilər və etdirməlidir. Lakin biz elə bir dövrə qədəm qoymuşuq ki, hazırkı dövrdə BMT geniş çeşidli xidmətlərinin göstərilməsi üçün dünyanın hər bir hissəsindən təşkilata daha çox müraciətlər edilir.

Tarixin belə bir dövründə BMT-nin ən böyük vəzifəsi aydın prioritetlər işləyib hazırlamaqla, həmçinin maliyyə, insan və siyasi resursları səfərbər etməklə daha çox ehtiyacı olan insanlara kömək istiqamətində konkret nəticələr əldə etməkdir.





**Delivering results for a more prosperous, equitable and sustainable world.**

- The world is facing a development emergency. Almost one billion people live in poverty and go hungry every day.
- We must catalyze a renewed effort globally to achieve the Millennium Development Goals (MDGs), with particular attention to Africa.
  - » From the MDG High-level Event in September 2008 forward, we must find ways to re-energize implementation efforts and strengthen a truly global partnership for development.

Dünyanın daha çox çiçəklənməsi, ədalətli və dayanıqlı olması istiqamətində konkret nailiyyətlərin əldə olunması.

- Dünya inkişaf sahəsində ağır vəziyyətlə üzləşib. Bu gün təxminən bir milyard insan yoxsulluq içində yaşayır və aclıqdan əziyyət çəkir.
- Biz Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinə (MİM) nail olmaq üçün qlobal səviyyədə Afrikaya xüsusi diqqət ayırmaqla səylərimizi artırmalıyıq.
  - 2008-ci il sentyabr ayında keçirilmiş və MİM-lərə həsr olunmuş BMT-nin yüksək səviyyəli toplantısından sonra görülməli işlər istiqamətində səylərimizə yenidən təkan verməli və inkişaf naminə həqiqi qlobal tərəfdaşlığın gücləndirilməsi üçün yeni yollar tapmalıyıq.

### Delivering results for a more secure world.

- The strengthening of DPKO and the creation of the Department for Field Support (DFS) mean that the UN is better equipped to respond to conflicts, but success also depends on political support and contributions by Member States.
- We have to strengthen our overall capacity for preventive diplomacy, and establish a more integrated and effective UN approach in supporting sustainable peace processes.
- Making the UN the hub of global Peacebuilding is a multi-year project. We must ensure that the UN can help countries avoid conflict relapses.

Dünyanı daha təhlükəsiz məkan etmək üçün konkret nailiyyətlərin əldə edilməsi.

- BMT-nin Sülhün Mühafizəsi Əməliyyatları Departamentinin gücləndirilməsi və Yerlərdə (Ölkələrdə) Əməliyyatlara Dəstək Departamentinin yaradılması BMT münaqişələr zamanı cavab tədbirləri görmək üçün hazırlığını təmin edir. Lakin bu işdə müvəffəqiyyət həmçinin Üzv Dövlətlərin siyasi dəstəyindən və töhfələrindən də asılıdır.
- Biz önleyici (preventiv) diplomatiya sahəsindəki ümumi potensialımızı gücləndirməli və dayanıqlı sülh proseslərinin dəstəklənməsi üçün daha əhatəli və daha səmərəli BMT yanaşması hazırlamalıyıq.
- BMT-nin global sülh quruculuğunun mərkəzinə çevrilməsi üçün zaman tələb olunur. Biz münaqişələrin təkrarlanmasının qarşısının alınması üçün BMT ölkələrə kömək etmək iqtidarında olmasını təmin etməliyik.

### Delivering results for a more just world.

- 2008 marks the 60<sup>th</sup> anniversaries of the Universal Declaration of Human Rights and the Genocide Convention. We must continue to:
  - » Urgently bring human rights to all people of the world
  - » Integrate human rights in our work, with an enhanced field presence
  - » Ensure the Human Rights Council lives up to the high expectations of the international community
  - » Take concrete steps on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect
  - » Promote the Rule of law

Dünyanı daha ədalətli etmək istiqamətində konkret işlərin görülməsi.

2008-ci ildə İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamənin və Soyqırım Konvensiyasının 60 illiyi qeyd olunmuşdur. Biz aşağıdakı işləri görməyə davam etməliyik :

- Təcili şəkildə dünyadakı bütün insanlar üçün insan hüquqlarını təmin etmək
- Yerlərdə (ölkələrdə) insan hüquqları ilə məşğul olan qurumların gücləndirilməsi şərti ilə fəaliyyətimizdə insan hüquqlarına xüsusi yer ayırmaq.
- İnsan Hüquqları Şurasının beynəlxalq ictimaiyyətin yüksək ümidlərini doğrultmasını təmin etmək.
- BMT-nin “Müdafiə Etmək Məsuliyyəti” konsepsiyasının həyata keçirilməsi və soyqırımların qarşısının alınması istiqamətində konkret addımlar atmaq
- Qanunun aliliyini təmin etmək

**Delivering results for the most vulnerable people affected by conflicts and natural disasters around the world.**

- Delivering relief more effectively, predictably and in an accountable manner is essential.
- Humanitarian response must be further improved working together with our partners outside the UN.
- We must reinforce our ability to assess needs, prioritize among them, and help raise the resources necessary to respond.
- We must ensure a fully responsive and resourced Central Emergency Response Fund (CERF).

Bütün dünyada münaqişə və təbii fəlakətlərdən zərərçəkmiş insanlara kömək göstərilməsində konkret nailiyyətlərin əldə edilməsi.

- Humanitar yardımın daha səmərəli, əvvəlcədən yaxşı planlaşdırılmış, məsuliyyətli şəkildə göstərilməsi zəruridir.
- Humanitar cavab mexanizmi BMT-dən kənar tərəfdaşlarımızla əməkdaşlıq şəraitində daha da təkmilləşdirilməlidir.
- Biz ehtiyacları qiymətləndirmək, onları prioritetləşdirmək bacarıqlarımızı gücləndirməliyik və bu ehtiyacları ödəmək üçün tələb olunan resursların səfərbər edilməsinə kömək etməliyik.





### Delivering as one at country, regional and global level.

- Delivering as one in every area of our work is essential to realize the UN's full potential. The more coherent the UN system is, the more results it can and will deliver.
- General Assembly action on system-wide coherence is required, including on a new gender architecture.

Həm ölkə, həm regional, həm də qlobal səviyyədə konkret nəticələrin əldə olunması naminə vahid bir təşkilat kimi fəaliyyət göstərməliyik.

- İşimizin hər bir sahəsində vahid bir təşkilat kimi fəaliyyət göstərərək konkret nəticələrin əldə olunması BMT-nin tam potensialının aşkar edilməsi üçün vacibdir. BMT sistemi nə qədər əlaqəli işləyərsə bir o qədər çox nəticə əldə oluna bilər və əldə olunacaqdır da.
- Yeni gender siyasəti də daxil olmaqla bütün sistemin əlaqəli işləməsi üçün BMT Baş Assambleyasından müvafiq addımların atılması tələb olunur.



## Securing Global Goods

Qlobal Resursların qorunmasını təmin etmək



The United Nations is uniquely placed to lead the effort to address global threats that endanger every person everywhere in the world.

These challenges affect all Member States and their peoples, are contagious in nature, and cannot be solved without action by all.

As the only universal organization with a comprehensive mandate, the UN has a strong comparative advantage to catalyze collective action by all countries and build new multi-stakeholder alliances. No other forum provides the mechanisms to legitimately address these issues on a global scale as effectively.

Our message is clear: all countries will rise or fall together depending on the effectiveness of our common response.

BMT dünyanın hər yerində hər bir insanın üzləşə biləcəyi qlobal təhlükələrə qarşı yönələn səylərə başçılıq etmək üçün xüsusi imkanlara malikdir.

Bu problemlərlə bütün Üzv Dövlətlər və onların əhalisi üzləşir. Təbiətə keçici olduqlarına görə hər kəsin iştirakı olmadan bu problemlərin həll edilməsi mümkün deyil.

Hərtərəfli mandata malik olan yeganə universal təşkilat kimi, BMT bütün ölkələrin kollektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi və yeni çoxtərəfli tərəfdaşlıqların qurulmasını həyata keçirmək üçün başqa təşkilatlarla müqayisədə əhəmiyyətli üstünlüyə malikdir. Başqa heç bir beynəlxalq forum bu məsələlərin qlobal miqyasda ədalətli və səmərəli həlli üçün mexanizmlərə malik deyil.

Bizim ismarıcımız konkretdir: bütün ölkələr bizim birgə cavab tədbirlərimizin səmərəliyindən asılı olaraq ya birlikdə ucalacaq, ya da tənəzzüllə uğrayacaqlar.



**More than any other challenge, climate change requires all of us to work together with a shared sense of urgency.**

- We must push hard to conclude negotiations on a new comprehensive agreement in 2009, as the UNFCCC Conference of Parties in Bali agreed in December 2007.
- The UN will:
  - » Help facilitate a successful negotiation among parties
  - » Help achieve progress on implementation of existing mandates and preparing for enhanced future implementation needs
  - » Spearhead a revolution in global consciousness and climate friendly behaviour
- The relationship between climate change and development is critical and must be factored into action in both arenas.

İqlim dəyişmələri başqa problemlərdən fərqli olaraq, hamımızdan bölüşdürülmüş təxirəsalınmazlıq hissi ilə birgə işləməyi tələb edir.

- 2007-ci il dekabr ayında, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına dair Üzv Tərəflərin Balidə keçirilmiş Konfransında razılığa gəldiyi kimi, biz 2009-cu ildə yeni çoxtərəfli razılaşma üzrə danışıqların yekunlaşmasında səylərimizi artırmalıyıq.
- BMT bunları edəcək:
  - Tərəflər arasında uğurlu danışıqların aparılması üçün köməklik göstərəcək
  - Mövcud mandatların yerinə yetirilməsində irəliləyiş əldə edilməsinə və gələcək artan ehtiyacların ödənilməsində hazırlığımızın artırılmasına köməklik edəcək;
  - Qlobal şüurda inqilaba rəhbərlik edərək, iqlimi nəzərə alan davranışı bərqərar edəcək
- İqlim dəyişmələri və inkişaf arasındakı qarşılıqlı əlaqə çox mühümdür və bu sahələrdən birində addım atılarkən o biri sahəyə necə təsir edəcəyi nəzərə alınmalıdır.

**Global health is one of the greatest challenges of our time, but one we can address.**

- The UN is playing a central role in addressing the threat of pandemics.
- Reducing maternal and child mortality, combating AIDS, malaria, tuberculosis and diseases of the world's poor are prerequisite to achieve most of the MDGs.
- Building functioning and affordable health systems, including by addressing the crisis of the health workforce, is central to progress.
- We must work to ensure coherence of action among the UN system, national governments, the private sector and civil society.

Qlobal sağlamlıq dövrümüzün ən böyük problemlərindən biridir, lakin bu həll edə biləcəyimiz problemdir.

- BMT pandemiya təhlükəsinə qarşı mübarizədə mərkəzi rol oynayır.
- Ana və uşaq ölümünün qarşısının alınması, AİDS, malyariya, vərəm və dünya yoxsullarının düçar olduqları xəstəliklərə qarşı mübarizə Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün ilkin şərtlərdir.
- Səhiyyə sektorunda işçi qüvvəsi böhranının həll edilməsi də daxil olmaqla səmərəli fəaliyyət göstərən və hər kəs üçün müyəssər səhiyyə sistemlərinin qurulması tərəqqi üçün mühümdür.
- Biz BMT sistemi, milli hökumətlər, özəl sektor və vətəndaş cəmiyyəti arasında əlaqəli fəaliyyəti təmin etməliyik.

**Terrorism constitutes one of the most serious threats to international peace and security, and is a threat to every nation and all people.**

- The UN Global Counter-Terrorism Strategy, adopted unanimously by the General Assembly in 2006, has to be implemented in full and without delay.
- Member States must work to implement the Strategy nationally, bilaterally and multi-laterally, including through their regional organizations.
- Collective action can be even stronger through ultimate agreement on a comprehensive convention against terrorism.

Terrorizm beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik üçün ən ciddi təhlükədir, O, hər bir ölkə və bütün insanlar üçün təhlükə yaradır.

- Baş Assambleya tərəfindən 2006-cı ildə yekdilliklə qəbul edilmiş BMT-nin Terrorizmə Qarşı Mübarizə Strategiyası tam şəkildə və təxirə salınmadan yerinə yetirilməlidir.
- Üzv Dövlətlər həmin Strategiyanı həyata keçirmək üçün həm ölkə daxili, həm ikitərəfli və həmçinin regional təşkilatlar da daxil olmaqla çoxtərəfli mexanizmlər əsasında birgə işləməlidirlər.
- Kollektiv fəaliyyət terrorizmə qarşı əhatəli konvensiyanın qəbul edilməsi istiqamətində əsas razılığın əldə olunması ilə daha da gücləndirilə bilər.

**We must re-invigorate our collective response to disarmament and non-proliferation. This means:**

- Addressing long-standing deadlocks in nuclear disarmament and strengthening of non-proliferation.
- Stepping up efforts to combat the scourge of the proliferation of small arms and light weapons.
- Following up on the 2005 decision of world leaders to promote biotechnology benefits to developing countries while mitigating the risks of misuse.

Biz tərksilah və silahların yayılmasına qarşı yönəlmiş birgə söylərimizi yenidən fəallaşdırmalıyıq. Bu o deməkdir ki:

- Nüvə silahının tərksilah edilməsi və silahların yayılmasının qarşısının alınması istiqamətində uzun müddətdir ki, mövcud olan çıxılmaz vəziyyətdən çıxış yolu tapmalıyıq.
- Yüngül silah və sursatların yayılması fəlakətinə qarşı söyləri artırmalıyıq.
- Biotexnologiyalardan sui-istifadə riskinin azaldılması şərti ilə inkişaf etməkdə olan ölkələrin onlardan faydalanması üçün köməklik göstərilməsi haqqında 2005-ci ildə dünya dövlətləri başçılarının verdiyi qərarlardan irəli gələn məsələləri həll etməliyik.





Tam cavabdehliyə əsaslanan daha güclü BMT yaratmaq.



Accountability must be looked at as a fundamental organizing principle and operational guideline for the United Nations and its Member States. An organization in which all players are held accountable for upholding their responsibilities will be a significantly stronger one.

Accountability goes beyond answering to those who have delegated authority to us; it also means taking into account the interests of those affected by our actions, especially the poor and most vulnerable.

Cavabdehlik BMT və onun Üzv Dövlətləri üçün fundamental təşkilati prinsip və əməliyyat bələdçisi kimi qəbul edilməlidir. Öz vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə cavabdeh olan üzvlərə malik olan təşkilat əhəmiyyətli dərəcədə güclü olacaqdır.

Cavabdehlik sadəcə bizə səlahiyyət vermiş olanlar qarşısında hesabat verməli olduğumuz demək deyildir, bu əsasən də yoxsul və daha zəif olanların maraqlarının təmin edilməsi üçün fəaliyyətimizin hansı nəticələrə gətirib çıxartdığını nəzərə almağımızdır.

**To achieve full accountability within the Secretariat requires:**

- A modern, transparent, and result-driven Organization which integrates performance, integrity and compliance mechanisms.
- A highly professional, mobile and multi-tasking workforce.
- Greater career and growth opportunities.
- Better responsiveness and support to field colleagues.
- An effective system for the administration of justice.
- Better information and communication technologies.

BMT Katibliyində tam cavabdehliyi təmin etmək üçün aşağıdakılar tələb olunur:

- Səmərəli fəaliyyət, düzlük və qaydalara riayəti təmin edən mexanizmləri özündə cəmləyən müasir, şəffaf və fəaliyyət məqsədlərinə uyğun qurulan Təşkilat.
- Yüksək səviyyədə peşəkar, çevik və hərtərəfli iş bacarığına malik işçi qüvvə.
- Karyera və vəzifədə irəliləyiş üçün daha geniş imkanlar;
- Yerlərdə (qərargahdan uzaq) çalışan həmkarlara qarşı daha qayğıkeş münasibət və dəstək.
- Ədalətin təmin olunması üçün səmərəli sistem.
- Daha yaxşı informasiya və kommunikasiya texnologiyaları.

**To strengthen the Secretariat's accountability to Member States, we must:**

- Work and deliver as one to meet our mandates.
- Hold ourselves accountable for our behaviour and results, including through evaluation and following up on lessons learned.
- Follow through on all aspects of our ethics programme, efforts to strengthen risk management, and the work of the Independent Audit Advisory Committee.

Katibliyin Üzv Dövlətlər qarşısında cavabdehliyini gücləndirmək üçün biz bunları etməliyik:

- Öz mandatlarımızın həyata keçirilməsi üçün vahid bir təşkilat kimi fəaliyyət göstərməli.
- Fəaliyyətimizin qiymətləndirilməsi və nəticələr çıxarılması yolu ilə öz davranışımıza və fəaliyyətimizin nəticələrinə görə məsuliyyət daşmalıyıq.
- Etik davranış üzrə proqramımızın bütün aspektlərinə riayət etməli, risklərin idarə edilməsi sahəsində səylərimizi gücləndirməli və Audit məsələləri üzrə Müstəqil Məşvərətçi Komitənin işinə təkan verməliyik.

**We need Member States to be accountable to the Organization and to each other through:**

- Renewed and sustained Member State support – both political and financial – commensurate with the mandates the UN has been given.
- Enhanced responsibility for ensuring the safety of UN premises and UN personnel worldwide.
- Carrying out and consolidating the range of institutional reforms at the intergovernmental level – serious efforts are needed on the Human Rights Council, the Peacebuilding Commission, and on consolidating changes to the ECOSOC.
- Advancing the discussion on Security Council reform.
- Following up on outcomes of UN conferences and summits, as well as resolutions of intergovernmental bodies.

Üzv Dövlətlərin bir-biriləri və Təşkilat qarşısında məsuliyyət daşımalıdır. Bu aşağıdakı yollarla təmin oluna bilər:

- BMT verilən səlahiyyətlərin öhdəsindən gəlməsi üçün Üzv Dövlətlər tərəfindən Təşkilata yenilənmiş və davamlı dəstəyin (həm siyasi, həm maliyyə) verilməsi.
- BMT-nin ofisləri və işçi heyətinin dünya miqyasında təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün məsuliyyətin artırılması.
- Hökumətlərarası səviyyədə institusional islahatların həyata keçirilməsi; xüsusilə də İnsan Hüquqları Şurasında, Sülhyaratma Komissiyasında həmçinin BMT İqtisadi və Sosial Şurasında (ECOSOC) bu sahədə ciddi səylərin göstərilməsi.
- Təhlükəsizlik Şurasında islahatlara dair müzakirələrin davam etdirilməsi.
- BMT-nin konfransları və sammitlərinin qərarları, həmçinin hökumətlərarası qurumların qətnamələrinin icrası.



**Accountability to the general public by both the Secretariat and Member States must be improved through:**

- Greater transparency and openness in decision-making.
- Involving civil society in the work of the Organization as partners and watchdogs.

BMT Katibliyinin Üzv Dövlətlər və ictimaiyyət qarşısındakı cavabdehliyi aşağıdakı yollarla təkmilləşdirilməlidir:

- Qərarların daha açıq və şəffaf şəraitdə qəbul edilməsi.
- Vətəndaş cəmiyyətinin Təşkilatın işinə tərəfdaş və nəzarətçi qismində cəlb olunması.

A strong commitment to transparency is key to enhancing accountability at all levels and in its various forms.

- The Organization welcomes the scrutiny of its Member States and staff, as well as NGOs, the media and the general public.

Şəffaflığın təmin olunması üçün ciddi öhdəliyin götürülməsi cavabdehliyin bütün səviyyələrdə və müxtəlif formalarda artırılması üçün ən vacib amildir

Təşkilat Üzv Dövlətləri və öz əməkdaşlarını həmçinin QHT, Media və ictimaiyyəti onun işini diqqətlə izləməsinə çağırır.

